

Zuzana Vrbová: „Rovné příležitosti ve strukturálních fondech Evropské unie: Realizace ve vybraných projektech“

bakalářská práce – FHS UK Praha 2014

posudek oponenta

zpracoval: doc. PhDr. Zdeněk PINC

leden 2014

K oponentuře práce Zuzany Vrbové jsem se nachomýtl tak trochu náhodou a na poslední chvíli, když několik vhodnějších kandidátů tuto roli z různých důvodů odmítlo. Chápu, že téma je důležité, a konstatuji, že autorce se podařilo zjistit některé zajímavé motivy tím, že se věnovala polo strukturovaným rozhovorům s žadateli o projekty z Evropských strukturálních fondů. Základním zjištěním je patrně skutečnost, že silný tlak zdola na uplatňování genderových aspektů, které se v těchto fondech nabízejí, vybraní aktéři spíše nevykazují. Rovné příležitosti se jim jako problém jeví spíše s ohledem na handicapované a sociálně vyloučené a aspekty genderu tam vkládají především proto, že jsou v zadání vyžadovány. Práce má 53 stran a dělí se jako obvykle na část teoretickou a empirickou, cennější je dle mého empirická část, i když analýza materiálu je poněkud nevyrovnaná. Teoretická část je poznamenána charakterem a jazykem větší části použité literatury, dokumenty, manuály prohlášení atd., převládá novořeč, jež triumfuje také proto, že autorka nepostupuje příliš metodicky, kolísá mezi popisem, přepisem a prohlášeními či vlastními představami. Tam, kde se pouští na teoretické pole, je velmi stručná a občas paušálně klade vedle sebe tvrzení, která by bylo obtížné hájit. Výkladu „Druhého pohlaví“ věnuje 9 řádek, ve kterých ještě nešťastně zaplete do věci Clauda Lévi-Strausse (s.9). Kombinace krátkých citátů se zavádějícím výkladem do takto koncipované práce spíše nepatří, nebo by měla být provedena řádně a obsáhleji. Autorka vykládá koncept Beauvoirové (v práci vystupuje jako Beauvoirová i jako Beauvoir), že zatímco muž se mužem rodí, žena se ženou stává. A píše, že žena je definována ve vztahu k muži. Kde a kým, to nám už Vrbová neříká. Ví to? Beauvoirová má na mysli biblickou tradici a jako ateistka by ji ráda pokud možno překonala nebo zrušila. Proč ale Vrbová vyvozuje, že pokud je žena definována „ve vztahu“ je zápor? Proč lze muže myslet bez vztahu k ženě a ženu nikoli, Vrbová nevysvětluje. V Bibli to tak není, čteme-li správně biblické metafory, pak skutečnost, že Bůh stvořil Adama a Evu jako dualitu, znamená, že stvoření člověka se dovršuje stvořením ženy, i když Adam byl stvořen dříve a Eva byla stvořena pro něj a z něho. To se nám může a nemusí líbit, ale takto to v židovsko-křesťanské tradici je. Jak k tomu přijde Lévi-Strauss? Je charakteristické, že Vrbová jej nemá v seznamu literatury a neuvádí, kde Lévi-Strauss dualitu vykládá a v čem dualita spočívá. Základní dualita, která trans kulturně prostupuje mythologie různých kultur, dualita 'natura et cultura', není koncipována tak, že jedno je základní a druhé odvozené, jedno je prvotní, vlhké, syrové a dole, zatímco druhé je suché, vařené a nahoře a patří k sobě, jedno bez druhého myslet můžeme teprve, opustíme-li rámec mýtické skutečnosti. Proto závěrečná metafora Vrbové výkladu o mužích a ženách jako kastách je hodně na vodě, ostatně obdobně jako u Beauvoirové.

Podobným způsobem bychom mohli s textem práce pracovat i na jiných příkladech, ale mám trochu odpor zabývat se detailněji 'eurospeachem'. Pak se urodí takové věty jako na s. 35: „Tento návrh byl opět doporučen nepředkládat vládě.“ Autorčina práce s jazykem je alarmující, ale to je u nastupující generace jev velmi obvyklý. Autorka také miluje zkratky a někdy má čtenář potíže, aby se dopátral, co znamenají. JPG v textu není odtajněno, to přece ví

každý a kdo ne, není k četbě kompetentní. Potíž jsem měl i HSS, to na s.18 vysvětleno je, ale pak se vyskytuje v textu ještě vícekrát a já se neorientoval. Znamená to: „hospodářská a sociální soudržnost“, HSS za bývalého režimu se říkalo „socialistické soužití“, zkratka SS se patrně nevžila. Já jsem na SS dost háklivý, stejně jako na SSM či SSSR, tak se omlouvám. Autorka nemá jasno ani v psaní velkých písmen, rozhodně jich nadužívá, např. ing. se ve větě píše s písmenem malým. V textu se vyskytuje dvakrát, jednou ve spojení ing. Pavlík, vedoucí práce, a jednou jako ing. Koníček, ministr, v obou případech předchází zdvořilé „pan“, které v jiných případech autorka nepoužívá. Studujeme-li stereotypy, měli bychom neopomíjet i své, tento je rozhodně genderově šmrnutý, soudím. Práce podle mého splňuje předpoklady pro bakalářskou úroveň, doporučuji ji k obhajobě a navrhuji známku „dobře“.